

VILVOORDE

1800

Gemeentebestuur Vilvoorde

adres: Grote Markt, 1800 Vilvoorde
telefoon: 02/255 45 11
fax: 02/255 45 39
e-mail: info@vilvoorde.be
url: www.vilvoorde.be

Korte landschapsbeschrijving

Regio:	Groene Gordel – Brabantse Kouters
Deelgemeenten:	Vilvoorde, Peuti
Oppervlakte:	21,48 km ²
Oppervlakteverdeling:	
– Landbouwgronden:	31,72%
– Bossen:	4,14%
– Bebouwde gronden:	60,68%
– Andere:	3,45%

De kern van Vilvoorde kende een morfologische vergroeiing met het (groot)stedelijk landschap van Brussel. Hierdoor is de associatie met de traditionele landschappen vervaagd. Een nieuw landschap is ontstaan in de nabijheid van Brussel, met name het woonlandschap. Door de suburbanisatie is een ingewikkeld complex gegroeid van hoofdzakelijk nieuwe residentiële bebouwing (verkavelingen), aangevuld met industrie, handelszaken en resten van het oorspronkelijke agrarische landschap. Dit gemengd landschap kenmerkt het gebied rond Brussel.

De Zennevallei vormt de overgang tussen twee traditionele Brabantse leemlandschappen, namelijk het Land van Asse in het westen en het Land van Leefdaal in het oosten. Het land van Asse wordt gekenmerkt door een golvend landschap met afwisselend open ruggen met weidse zichten en gesloten beekdepressies. Het Land van Leefdaal daarentegen is een onderdeel van het Tuinbouwgebied van Brussel-Leuven. Het wordt gekenmerkt door een golvend landschap met compartimenten gevormd door vegetatie en reliëf. De Zennevallei wordt gekenmerkt als een kleinschalig en gesloten coulissenlandschap. De bebouwing vormt een overgang tussen de twee andere traditionele landschappen.

1800

Belangrijke habitats en landschapstructuren

(Deels gewijzigd naar: De Saeger, S., Delafaille, S., Heirman, J. & Paelinckx, D., 2000. BWK; versie 2, kaartblad 23. Instituut voor Natuurbehoud. Brussel.)

Open ruimtelandschappen met vergezichten vinden we in Vilvoorde enkel nog tussen Kassei en Koningslo in de Tangebeekvallei en ten noorden van het militair domein van Peutie rond Houtem. Belangrijke landschappelijke bosstructuren zijn in Vilvoorde terug te vinden in de Tangebeekvallei (Tangebeekbos, Domein van Borcht), in de Zennevallei (Domein Drie Fonteinen) en in de Kautesteenbeekvallei (Houtembos) en de Plattesteenbeekvallei (Roosbroekbos) rond Houtem. Afgescheiden van Vilvoorde door de E19 ligt het Floordambos (grensoverschrijdend met Steenokkerzeel) in de vallei van de Trawoolbeek.

De open ruimte rond Houtem, Peutie, Perk en Elewijt met de Broekgracht, de Kautesteenbeek en de Plattesteenbeek behoort tot de structuurbepalende beekvallei van de Barebeek. De beken bezitten grote natuurwaarden, nog versterkt door de biologisch waardevolle bosstructuren van Roosbroekenbos, Houtembos en Peutiebos. De waterloop loopt op Vilvoords grondgebied vaak door beboste percelen met als kroonstuk het Tangebeekbos.

Het Peutiebos (Floordambos) bestaat voornamelijk uit vochtige eiken-haagbeukenbossen. Ter hoogte van het kasteel van Ravaert werd vroeger Herfsttijloos in een dreef teruggevonden. In de minder natte delen van het bos werden o.a. Daslook, Bosanemoon, Groot heksenkruid, Bleeksporig bosviooltje, Boszegge, Bosbingelkruid, Kleine maagdenpalm, Slanke sleutelbloem, Ruig klokje en Bosorchis aangetroffen. Waar niet systematisch populier is aangeplant domineert Zomereik in de boomlaag, soms samen met Gewone es of Beuk.

Het Houtembos is een met populier beplant, plaatselijk verruigd, relatief nat eiken-haagbeukenbos met in de kruidlaag o.a. Gele dovenetel, Gevlekte aronskelk, Wijfesvaren, Gewone salomonszegel, Bosbingelkruid, Bosanemoon, Slanke sleutelbloem, Speenkruid en Boszegge. Een soortenrijk vochtig cultuurgrasland komt voor ter hoogte van Houtembos. Veldzuring en Scherpe boterbloem zijn abundant aanwezig naast o.a. Pinksterbloem, Gewoon reukgras en Ruwe smele.

Ten zuiden hiervan (stroomopwaarts) ligt een met populier beplant bos, dat echter ingevolge sterke verstoring (militaire oefeningen) nog meer verruigd is.

Ter hoogte van het kasteel van Batenborg (te Peutie) bevindt zich een kleine moerasspirearuigte. Naast Moerasspirea en Moesdistel komen o.a. Echte koekoeksbloem, Scherpe zegge, Tweerijige zegge, Penningkruid, Engelwortel, Koninginnenkruid, Liesgras, Rietgras en Pitrus voor.

Ter hoogte van het Steen of Rubenskasteel te Elewijt bevindt zich een als eiken-haagbeukenbos gekarteerd perceel oud bos waarin weliswaar de boomlaag van Zomereik en Gewone es gedeeltelijk door populier is vervangen. In de kruidlaag vallen o.m. op: Groot heksenkruid, Bosanemoon, Gewone salomonszegel, Slanke sleutelbloem, Gele dovenetel. De percelen ten zuidwesten bestonden reeds als bos in de 18de eeuw, wat afgeleid kan worden uit de zogenaamde Ferrariskaarten. Maar deze bossen zijn erg gedegradeerd. Het valleitje ten oosten hiervan draagt daarentegen betrekkelijk jong bos waarin weliswaar veel Grote brandnetel groeit, maar waarin toch vrij frequent ook Groot heksenkruid, Moesdistel, Moerasspirea, Slanke sleutelbloem, Gele dovenetel, Bosanemoon en Gewone salomonszegel voorkomen.

Langs de spoorlijn, ten noorden van Houtem, ligt een kleinschalig weilandencomplex met veel bomenrijen van els, wilg en populier. In deze weilanden bevinden zich meerdere poelen met een rijke waterplantenbegroeiing. Deze poelen zijn ook zeer belangrijk als voortplantingsplaats voor amfibieën.

In het westen van de gemeente ligt het Tangebeekbos in de Tangebeekvallei.

Opvallend is de aanwezigheid van biologisch waardevolle lijnelementen in de stad Vilvoorde, bijvoorbeeld de middenberm van de autosnelweg E19, de Woluwelaan, langsheen de Zenne, ...